

Μαρτυρίες για τα μαρτύρια των Εβραίων της Θεσσαλονίκης (Στέλιος Κούκος)

/ Πεμπτούσια

Image not found or type unknown

Η Θεσσαλονίκη, με τη συμπλήρωση δύο δεκαετιών από την υποδοχή στην ανατολική πλευρά της μέσω θαλάσσης δεκάδων χιλιάδων εξαθλιωμένων εκτοπισμένων της μικρασιατικής καταστροφής, έμελλε από τη δυτική πλευρά της να γίνει μάρτυρας του αντίστοιχου βίαιου και κτηνώδους εκτοπισμού δεκάδων χιλιάδων κατοίκων της. Αυτή τη φορά ολόκληρη η ισραηλιτική κοινότητα της πόλης είχε πιαστεί στα αδυσώπητα δίκτυα του ναζιστικού ολοκληρωτισμού.

Και βέβαια δεν ήταν μόνον η εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης που υπέστη αυτήν την πρωτοφανή στην παγκόσμια ιστορία εθνοκάθαρση και γενοκτονία, καθώς απανταχού οι Εβραίοι είχαν ενοχοποιηθεί, γιατί οι ναζιστές ήθελαν ένα ιδεολογικό και πολιτικό άλλοθι. Το ολοκαύτωμα έγινε ο θεμέλιος λίθος και η «τελική λύση» της φυλετικής καθαρότητας που επαγγέλλονταν.

αφιέρωμα

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 19/03/2017

Μαρτυρίες για τα μαρτύρια των Εβραίων της πόλης

Καταθέσει στο δικαστήριο εργαζομένων πολέμου κατά τη δίκη του γερμανού πολιτικού δικαστή της Θεσσαλονίκης Μαξ Μέρτεν, όπως δημοσιοποιήσαμε στη «Μακεδονία»

Κυριόμηνους σε μια φάκα μάς έστειλαν στο Άουσιτς

Σήμερα η πορεία γνήσιος «Εθνικού Σπινού»

Επιμέλεια: Στέλιος Κούκος, kouskos@net.gr

Σε αυτό το παίγνιον της φυλετικής καθαρότητας οι εβραϊκοί πληθυσμοί της

Ευρώπης του 20ού αιώνα δεν ήταν οι μόνοι που πλήρωσαν την παράνοια και το παράλογο αλλά σίγουρα οι κατ' εξοχήν.

Η Θεσσαλονίκη λοιπόν είδε τους εβραίους κατοίκους της να εξουθενώνονται με όλους τους τρόπους, σωματικά και ψυχικά, δημοσίως και ιδιωτικώς και όλα αυτά τα εναπομείναντα ανθρώπινα ράκη να στοιβάζονται σε βαγόνια κατάλληλα μόνο για τη μεταφορά ζώων και να μεταφέρονται στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, σε τόπους εξόντωσης, θανάτου. Μνημεία πλέον της ανθρώπινης θηριωδίας!

Φαίνεται όμως πως η ιστορία δεν διδάσκει, αλλά μόνον βιώνεται. Γιατί πώς αλλιώς να εξηγήσουμε την άνοδο των ολοκληρωτικών ακροδεξιών και ναζιστικών ιδεολογιών τα τελευταία χρόνια; Πώς είναι δυνατόν, πριν να συμπληρωθούν ακόμη 100 χρόνια από τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και την ήττα του ναζισμού και του φασισμού, να παρακολουθούμε με κομμένη την ανάσα την επαπειλούμενη επάνοδό τους στην εξουσία; Αλήθεια τι σχέση μπορεί να έχουν με το δημοκρατικό πολίτευμα οι πολιτικοί αυτοί μηχανισμοί, αφού η μόνη επιδίωξή τους είναι η κατάλυσή του; Και βέβαια πλάι σε αυτό δεν απενοχοποιείται οποιαδήποτε άλλη ολοκληρωτική ιδεολογία (πολιτική, θρησκευτική...).

Είναι «στιγμές» στην ανθρώπινη ιστορία που μοιάζει να έχει ανοίξει η πόρτα της κόλασης και να έλκει για να καταπιεί άντανδρες ολόκληρες περιοχές του πλανήτη. Μια τεράστια πληγή, μια μάστιγα, ίδια θεομηνία η οποία σκορπά στο πέρασμά της μόνον τον θάνατο. Και την εξουδένωση σε όσους καταφέρνουν για ποικίλους λόγους να διασωθούν -και δεν ξέρεις ποιους να πρωτοκλάψεις, να ελεηνολογήσεις. Ζωντανοί και θλιβεροί μάρτυρες και αυτοί των βαρβαρικών ανθρωπίνων ολοκαυτωμάτων που εξαπολύονται επί δικαίους και αδίκους όταν στερέψει η ανθρώπινη αλληλεγγύη, η εγκάρδια αποδοχή και συνύπαρξη των ανθρώπων. Όταν η έδρα των ανθρωπίνων συναισθημάτων, η καρδιά, σταματήσει να λειτουργεί ουσιαστικά.

Τα όρια της ιστορίας ήταν πάντα χαλαρά, ανοιχτά, απέραντα, και βέβαια ανεξέλεγκτα. Στη συνάντησή της όμως με την προσπάθεια για την οργάνωση του κόσμου, δηλαδή την πολιτική που ασκείται σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα, θα πρέπει να υπάρχουν όρια. Κανένας πολιτικός μηχανισμός δεν μπορεί να λειτουργεί εις βάρος του. Γιατί ο απανθρωπισμός είναι το επόμενο στάδιο. Και αυτό πλέον δεν είναι εικασία, προφητεία ή πρόβλεψη αλλά συνέπεια.

«Έλαχε», λοιπόν, στην ισραηλιτική κοινότητα της Θεσσαλονίκης να είναι και αυτή μία από τις ποικίλες άλλες αντίστοιχες ευρωπαϊκές που βρέθηκαν αντιμέτωπες με τις ορδές της κολάσεως που έσπειρε και εξαπέστειλε ο παρανοϊκός εγκληματίας Αδόλφος Χίτλερ για να κατακυριεύσουν τη γη.

Είναι γνωστόν πως οι άνθρωποι αυτοί μαρτύρησαν πολλαπλώς στις διαθέσεις των ναζιστικών ορδών και δεν έμεινε κομμάτι της ύπαρξής τους που να μην έχει υποστεί τις κτηνώδεις και εγκληματικές τους «περιποιήσεις». Δεν σεβάστηκαν ούτε φύλο, ούτε ηλικία και κανέναν αναξιοπαθούντα. Νήπια, ηλικιωμένοι και υπέργηροι, τραυματίες και ανάπηροι ήταν γι αυτούς μόνον στόχος που έπρεπε να εξαλειφθεί. Ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί τραυματίες και ανάπηροι ήρωες του ελληνοϊταλικού πολέμου.

Το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του 1959 δικάστηκε στην Αθήνα, στο δικαστήριο εγκληματιών πολέμου, ο πολιτικός διοικητής της Θεσσαλονίκης κατά τη γερμανική κατοχή Μαξ Μέρτεν, ο αποκαλούμενος από το γερμανικό στρατό ο «επιτηδειότερος των δημίων», γνωστός ευρύτερα ως «χασάπης της Θεσσαλονίκης». Τα πρακτικά της δίκης αυτής, που δημοσιεύτηκαν στη «Μακεδονία» των ημερών εκείνων, αποκαλύπτουν τη ναζιστική θηριωδία που έζησε η πόλη και ιδιαίτερα ο εβραϊκός πληθυσμός της.

Μέρος του κειμένου δημοσιεύεται ως εισαγωγή στο αφιέρωμα της εφημερίδας «Μακεδονία της Κυριακής» (19/2/2017) «Μαρτυρίες για τα μαρτύρια των Εβραίων της πόλης, Καταθέσεις στο δικαστήριο εγκληματιών πολέμου κατά τη δίκη του γερμανού πολιτικού διοικητή της Θεσσαλονίκης Μαξ Μέρτεν, όπως δημοσιεύτηκαν στη 'Μακεδονία'».

Πορεία μνήμης για τους Εβραίους της Θεσσαλονίκης «Ποτέ ξανά»

Πραγματοποιείται την Κυριακή στις 11.30 το πρωί η πορεία μνήμης για τους Θεσσαλονικείς Εβραίους μάρτυρες, θύματα της ναζιστικής θηριωδίας.

Η πορεία, που θα ξεκινήσει από το μαρτυρικό χώρο της πλατείας Ελευθερίας, θα καταλήξει στον παλαιό σιδηροδρομικό σταθμό, όπου βρίσκονται η παλιά ατμομηχανή και τέσσερα από τα βαγόνια που μετέφεραν τους Εβραίους στο Άουσβιτς. Η πρώτη αποστολή έγινε στις 15 Μαρτίου του 1943. Η σιωπηλή αυτή πορεία, που θα διαρκέσει 40 λεπτά, διοργανώνεται από το δήμο Θεσσαλονίκης, την Ισραηλιτική Κοινότητα και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο με την υποστήριξη τόσο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας όσο και του Α-ΤΕΙΘ.